

Opinia prawna w zakresie *opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn spłaty pochodzącej z egzekucji zgodnie z przedstawionym stanem faktycznym* wykonana na zamówienie Fundacji „Inicjatywa Kobieta Aktywnych” FIKA w ramach projektu „Mam prawo do prawa” nr UDA-POKL.05.04.02-00-593/10-00 z dnia 29 grudnia 2010, Działanie 5.4.2 *Rozwój dialogu obywatelskiego* Priorytetu V *Dobre rządzenie* Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL).

Stan faktyczny:

Wnioskodawczyni nabyła z mocy ustawy ½ spadku po zmarłym mężu. Potwierdzone to zostało postanowieniem sądu z 2009r. Syn wnioskodawczyni wniósł sprawę do sądu o podział spadku. Na mocy postanowienia sądu z 2010r. całość spadku przyznana została synowi wnioskodawczyni z obowiązkiem jej spłaty.

Syn wnioskodawczyni nie wykonał postanowienia sądu. Wobec tego komornik sądowy dokonał sprzedaży domu syna wnioskodawczyni i stosowną kwotę zgodną z postanowieniem sądu przekazał na konto wnioskodawczyni.

Wobec powyższego zadano pytanie: - Czy od spłaty uzyskanej przez wnioskodawczynię a pochodzącej z egzekucji powinien zostać zapłacony podatek?

Zgodnie z art.1.ust.1 ustawy z dnia 28.07.1983r. o podatku od spadków i darowizn/ t.jedn.Dz.U.z 2009r. Nr 93, poz.768 ze zm./ podatkowi od spadków i darowizn podlega nabycie przez osoby fizyczne własności rzeczy znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub praw majątkowych wykonywanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tytułem:

- 1/dziedziczenia, zapisu zwykłego, dalszego zapisu, zapisu windykacyjnego, polecenia testamentowego
- 2/ darowizny, polecenia darczyńcy,
- 3/ zasiedzenia,
- 4/ nieodpłatnego zniesienia współwłasności,
- 5/ zachowku, jeżeli uprawniony nie uzyskał go w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny lub w drodze dziedziczenia albo w postaci zapisu,
- 6/ nieodpłatnej:
 - renty

Fundacja „Inicjatywa Kobiet Aktywnych” FIKA

ul. Hanowskiego 9/42, 10-687 Olsztyn
NIP: 7393421586, REGON: 519617664

Biuro: ul. Tarasa Szewczenki 1, 10-274 Olsztyn
Telefon: 48 505 344 605, fax: 48 89 5425236

www.mamprawo.fika.pl
mamprawo.fika@gmail.com

-użytkowania oraz służebności.

Stosownie do ust.2 wym. przepisu podatkowi podlega również nabycie praw do wkładu oszczędnościowego na podstawie dyspozycji na wypadek śmierci oraz nabycie jednostek uczestnictwa na podstawie dyspozycji uczestnika funduszu inwestycyjnego otwartego albo specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego na wypadek jego śmierci.

Z przedstawionego stanu faktycznego wynika, że Wnioskodawczyni nabyła po zmarłym mężu, na podstawie ustawy, ½ spadku. Drugim spadkobiercą był syn spadkodawcy.

Na mocy postanowienia sądu w sprawie działu spadku całość spadku przyznana została synowi spadkodawcy z obowiązkiem spłaty na rzecz Wnioskodawczyni.

Ponieważ zobowiązany do spłaty nie wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku, komornik dokonał sprzedaży mieszkania należącego do niego oraz wypłacił Wnioskodawczyni, zgodnie z planem podziału sumy uzyskanej z egzekucji określoną kwotę pieniędzy.

Mając powyższe na uwadze należy wyjaśnić, że określony w zacytowanym przepisie przedmiot opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn wskazuje, iż jest nim co do zasady nieodpłatne nabycie własności rzeczy i praw majątkowych, wyłącznie z tytułów w nim wymienionych.

Istota ekonomiczna podatku tkwi w przyroście majątkowym podatnika, a konkretnie we wzbogaceniu podatnika na skutek przejęcia majątku pod tytułem za darmo.

Powyższe oznacza z kolei, że nabycie nawet nieodpłatne, do którego nie dochodzi na podstawie jednego z tytułów wymienionych w art.1 nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn.

Wobec tego dla stwierdzenia, czy otrzymanie spłaty tytułem działu spadku podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn konieczne jest rozstrzygnięcie, czy dział spadku stanowi czynność odmienną od dziedziczenia, czy też instytucja ta zawiera się w pojęciu dziedziczenia.

W zawiązku z tym wyjaśnić należy, że stosownie do art.922§1 ustawy z dnia 23.04.1964r.-Kodeksu cywilny, prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób.

W myśl art.924 ww. ustawy, spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy.

Natomiast stosownie do przepisu art.925 tejże ustawy spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku.

Z kolei dział spadku polega na zniesieniu wspólności majątku spadkowego. Jak wynika bowiem z art.1035 Kodeksu cywilnego, jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku

Fundacja „Inicjatywa Kobiet Aktywnych” FIKA

spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów niniejszego tytułu. Dział spadku może nastąpić bądź na mocy umowy między wszystkimi spadkobiercami, bądź na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregośkolwiek ze spadkobierców/ art.1037§1 K.c./

Z powyższego wynika, że dział spadku jest instytucją odrębną od dziedziczenia rozumianego jako nabycie rzeczy i praw majątkowych w drodze spadku i stanowi jego konsekwencję.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że otrzymanie przez Wnioskodawczynię, na skutek przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego, spłaty tytułem działu spadku, nie stanowi nabycia, które powodowałoby powstanie obowiązku podatkowego od podatku od spadków i darowizn. Nabycie takie nie zostało bowiem wymienione w określającym przedmiot opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn art.1.

Oznacza to, że jeżeli określona czynność nie została wskazana w ustawie, to jej dokonanie nie może powodować powstania obowiązku podatkowego.

W związku z tym, Wnioskodawczyni nie ma obowiązku zapłaty podatku od spadku i darowizn z tytułu nabycia środków pieniężnych stanowiących spłatę związaną z działem spadku.

Doradca podatkowy

Wiesława Pawlina

9 grudnia 2013

mam prawo do prawa

Fundacja „Inicjatywa Kobiet Aktywnych” FIKA

ul. Hanowskiego 9/42, 10-687 Olsztyn
NIP: 7393421586, REGON: 519617664

Biuro: ul. Tarasa Szewczenki 1, 10-274 Olsztyn
Telefon: 48 505 344 605, fax: 48 89 5425236

www.mamprawo.fika.pl
mamprawo.fika@gmail.com